

Nijmegen:

1. Energie en Milieutechnologie

Nijmegen heeft de ambitie om leidend te zijn in het streven naar energietransitie en schone energieproductie. Dat blijkt onder andere uit de deelname aan de Green Capital Award Europe in 2014 die Nijmegen in de finale bracht, waar nog verloren werd van Ljubljana; in 2015 wordt opnieuw een gooi gedaan.

Power2Nijmegen is het verbond dat de stad heeft gesloten met tal van bedrijven, corporaties, burgerinitiatieven, kennisinstellingen, voorzien van een uitvoeringsagenda. Bij wijze van Gelderse citydeal wil Nijmegen dit verbond vervlechten met Energy Made in Arnhem om op de schaal van het stedelijk knooppunt werk te maken van innovatie, valorisatie en toepassing van EMT, op een wijze dat burgers en ondernemers daar maximaal van profijt van hebben.

In Nijmegen staat aan de Waal nog een flinke energiecentrale. Al vele decennia levert die centrale elektriciteit aan een grote regio. Hij is nu aan het einde van zijn levenscyclus aan het geraken. GDF Suez, de eigenaar, is niet van plan zich na het sluiten van deze met kolen en biomassa gestookte centrale, terug te trekken uit de regio. GDF Suez wil het gebied herontwikkelen tot Groene Delta van Nijmegen. Het gebied wordt een zonnepark en plaatsing van ook andere schone energieopwekkers is denkbaar. Burgers kunnen nu al inschrijven op zonnepanelen. Het is een goed voorbeeld van de Power2Nijmegen, maar het laat ook zien hoe elders in Nederland oude centrales een nieuwe rol kunnen krijgen. GDF Suez gaat ook in Zwolle een zonnepark ontwikkelen.

2. Dijkteruglegging Lent

Nijmegen is reeds jaren lid van een Europees verbond van steden, Future Cities, dat kennis uitwisselt en beleid ontwerpt in het kader van de klimaatadaptatie. De dijkteruglegging bij Lent, Nijmegen Noord, is een spectaculair en zeer innovatief project in dat kader. We geven de rivier de ruimte en tegelijkertijd omarmen we de Waal. Het project levert een schat aan kennis op ten aanzien van (hoog-)watermanagement, bruikbaar op zeer veel plaatsen in de Nederlandse Delta. Dit project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met o.a. Rijks Waterstaat, de Radboud Universiteit en Royal Haskoning.

Het project doet meer. Het verbetert de mogelijkheden voor de binnenscheepvaart op Nederlands meest bevaren route. Daaronder valt Nijmeegse deelname aan Europese projecten die schone binnenvaart bevorderen. Nijmegen werkt in Euregionaal verband nauw samen met Duisburg, de grootste binnenhaven van Europa. In de MIRT Agenda die Nijmegen opstelt in samenwerking met Arnhem, de regiogemeenten, de provincie en het Rijk worden de economische kansen die de verbeterde ligging aan de rivier biedt. Daar onder valt de logistiek in de Corridor, waarmee we

Nijmegen (en Arnhem) op de lijn Rotterdam – Duisburg verbinden met andere stedelijke netwerken. Daaronder valt ook de bevordering van toerisme en recreatie in het stedelijk netwerk.

De dijkteruglegging is van wezenlijk belang voor het versterken van het stedelijk weefsel. De oude stad wordt over de rivier heen verbonden met de nieuwe stad. De Nijmeegse binnenstad komt centraler te liggen in de stad. Het geheel past in een stedelijke ontwikkeling waar de daily urban systems van Nijmegen en Arnhem elkaar steeds meer naderen om uiteindelijk met elkaar stevig vervlochten te raken. Gelet op de geringe geografische afstand tussen de twee steden ontstaat zo een polycentrisch stedelijk netwerk waar agglomeratievoordelen volop benut kunnen worden.

3. De beleving van vrede en vrijheid

Het Normandië van Noordwest Europa, zo wordt de regio Nijmegen-Arnhem-Wageningen-Kleve wel omschreven. Eind 1944 – begin 1945 werden hier beslissende veldtochten en –slagen geleverd, waarmee het einde van de Tweede Wereldoorlog in Europa werd ingezet. Market Garden was er daar de bekendste van. Nijmegen zet zich in om in samenwerking met kennisinstellingen als de Radboud Universiteit, musea als het Bevrijdingsmuseum te Groesbeek, erfgoed- en landschapsbeheerders, het regionale basis- en voortgezet onderwijs, hotel- en horecaondernemers, het Regionaal Bureau voor Toerisme en de Euregio Rijn Waal, de historische betekenis van het gebied voor 70 jaar Europese Vrede en Vrijheid beleefbaar te maken, te houden en uit te dragen. We zoeken daartoe naast de samenwerking in de stedelijke regio ook naar samenwerking met andere overheden als de provincie Gelderland, Rijks departementen (m.n. OCW en VWS), Duitse

overheden in Nordrhein Westfalen en Europese programma's. Eén van de bij deze citydeal horende meerjarige projecten is de Liberation Route, een project gestart door de Stadsregio Arnhem Nijmegen, dat onze regio inmiddels verbindt met regio's van Normandië tot Berlijn.

4. Fietsstad en –regio

In 2016, tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de EU, is Nijmegen in samenwerking met de provincie Gelderland en de steden Arnhem en Apeldoorn (en heel veel regiogemeenten!) host van een internationaal en Europees toonaangevend wielerevenement: de proloog en de eerste twee etappes van de Giro d'Italia. Een jaar later, 2017, organiseert Nijmegen in samenwerking met Arnhem, een Europees en internationaal toonaangevend congres Velocity.

In beide gevallen wordt aangesloten bij de karakteristiek van de Gelderse landschappen (Veluwe en Rivierenland) en bij een in de hele wereld erkende karakteristiek van Nederland: fietsland. Nijmegen wil dat de twee evenementen niet op zich zelf staan, maar de naam en faam van het land en daarbinnen met name van de steden bevestigen. Door als overheden samen op te trekken (steden, provincie en Rijk) en een deal te sluiten met belangrijke producenten (waaronder Gazelle te Dieren en Sparta te Apeldoorn) en de toeristische sector kan in 2016-2017 de Nederlandse economie gediend worden. In geen land is het fietsverkeer, incl fietsenstallingen, snelfietsroutes en overige infrastructuur, zo goed geregeld als in Nederland. Verkeersexamens op de fiets voor 11-jarigen en voor immigranten zijn hier al decennia gemeengoed. De introductie van de elektrische fiets vergroot het bereik in kilometers, maar ook het gebruik in leeftijdsjaren. De Nederlandse steden stellen zich daar op in, passen hun openbare ruimte aan. Nijmegen grijpt Giro en Velocity graag aan om daar exemplarisch voor te zijn.

Door als zelfde verbond van overheden een deal te sluiten met kennisinstellingen (UMCN, RUN, HAN, Papendal), verzekeringsmaatschappijen, scholen en verenigingen kan de breedtesport bevorderd worden en daarmee de volksgezondheid.

5. Health & Food

Het stedelijk knooppunt Arnhem Nijmegen kent een topsector cluster health (life sciences) rondom het Universitair Medisch Centrum te Nijmegen. De Health Valley is al jaren een begrip en kent naast de kennisinstellingen, ziekenhuizen en klinieken een groeiend aantal innovatieve bedrijven.

Nijmegen werkt met die bedrijven en kennisinstellingen samen in een triple helix, die in 2015 met de in de regio Arnhem opgebouwde economische samenwerking samensmelt tot één Triple Helix organisatie voor het hele stedelijk netwerk.

Gezond voedsel en gezond leven horen sterk bij elkaar. Het is om die reden dat Nijmegen en Arnhem samenwerking zoeken met Ede en Wageningen, dat de Health Valley een relatie legt met de Food Valley. Het verbinden van grote en kleinere kennisinstellingen en de valorisatie van die kennis in de regionale bedrijvigheid is van groot belang voor de regionale en nationale economie. De Food Valley innoveert door specialisatie in productie van gezond voedsel, de Health Valley innoveert door specialisatie in genezing en preventie door gezonde voeding. De Nijmeegse kennisinstellingen, RUN, UMHC en HAN hebben inmiddels nieuwe relaties opgebouwd met de Hochschule Kleve en de Universität Duisburg-Essen, waarmee de Health Valley ook grensontkennend gaat werken. Ede als partner van Nijmegen sluit zich bij deze Euregionale samenwerking aan.

Voor de nationale topsector Life Sciences biedt deze Gelderse samenwerking grote kansen, voor de werkgelegenheid in de betrokken steden is ze van groot belang.

15 april 2015, Nijmegen